

ÅRSRAPPORT 2017

**Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.**

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Påtegninger	
Ledelsespåtegning.....	2
Den uafhængige revisors erklæringer.....	3-5
Generelle oplysninger om foreningen	
Generelle oplysninger om foreningen.....	6
Ledelsesberetning	
Hoved- og nøgletal.....	7
Ledelsesberetning.....	8-19
Årsregnskab 1. januar - 31. december	
Anvendt regnskabspraksis.....	20-22
Resultatopgørelse.....	23
Balance.....	24
Pengestrømsopgørelse.....	25
Noter.....	26-33

LEDELSESPÅTEGNING

Direktionen og styrelsen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 1. januar - 31. december 2017 for Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1594 af 14. december 2015 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer mv., der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget. I forlængelse heraf tilkendes det hermed:

At årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målopstillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende.

At de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

At der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

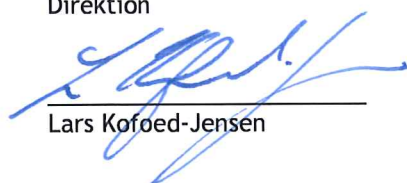
Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af foreningens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler, ligesom det er vores opfattelse, at vi har taget skyldige økonomiske hensyn ved foreningens forvaltning.

Årsrapporten indstilles til Fællesrådets godkendelse.

Flensborg, den 1. marts 2018

Direktion

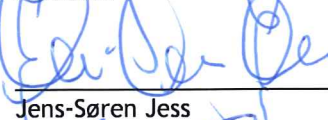

Lars Koføed-Jensen

Styrelsens medlemmer:

Udo Jessen
Formand

Jens-Søren Jess

Thomas Weinschenk

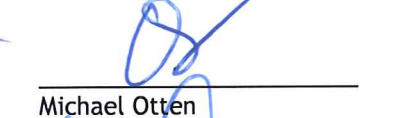
Lars Petersen

Birgit Jürgensen-Schumacher
Næstformand

Søren Harnow Klausen

Michael Otten

Michael Sørensen

Michaela Bumann

Jørgen Jensen Hahn

Joern Radzio

Oluf Hoppe

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRINGER

Til ledelsen af Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V.

PÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKAB OG LEDELSESBERETNING

Konklusion med forbehold

Vi har revideret årsregnskabet for Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V. for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse, noter og særlige specifikationer. Årsregnskabet udarbejdes efter bekendtgørelse nr. 1594 af 14. december 2015 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer mv., der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget (regnskabsbekendtgørelsen).

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, bortset fra indvirkningerne af de forhold, der er beskrevet i "Grundlag for konklusion med forbehold", giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af foreningens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Grundlag for konklusion med forbehold

Foreningen har som sammenligningstal i resultatopgørelse og noter medtaget ikke reviderede budgettal for 2017, hvilket ikke er i overensstemmelse med årsregnskabsloven.. Forbeholdet omfatter alene budgettallene og ikke tallenes rigtighed eller andre forhold - det er alene præsentationen af budgettal, da det ikke er tilladt at medtage budgettal efter årsregnskabslovens regler.

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1594 af 14. december 2015 om regnskab for, revision af og indberetning af oplysninger fra foreninger og organisationer mv., der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion med forbehold.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet og ledelsesberetningen

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejl-information, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere skolen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRINGER

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejl-information, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision jf. bekendtgørelse nr. 1594 af 14. december 2015, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS ERKLÆRINGER**Udtalelse om ledelsesberetningen**

Ledelsesberetningen omfatter ligeledes målrapporteringen.

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen og målrapporteringen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen og målrapporteringen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen og målrapporteringen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og målrapporteringen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen og målrapporteringen er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til regnskabsbekendtgørelsen.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen og målrapporteringen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i regnskabsbekendtgørelsen. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen og målrapporteringen.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIGE REGULERINGER**Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision**

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldig økonomisk hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af foreningen, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

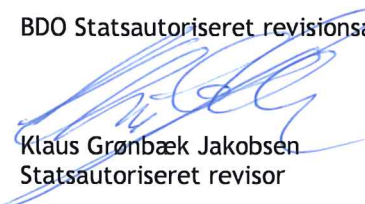
I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af de udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af foreningen, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Herning, den 1. marts 2018

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Klaus Grøn bæk Jakobsen
Statsautoriseret revisor

GENERELLE OPLYSNINGER OM FORENINGEN

Foreningen	Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V. Stuhrsalle 22 D-24937 Flensburg Telefon: 0461 5047 0 Telefax: 0461 05047 137 Hjemmeside www.skoleforeningen.org Dansk Skoleforening for Sydslesvig har hjemsted i Flensburg.
Styrelsen	Formand, Udo Jessen Næstformand, Birgit Jürgensen-Schumacher Michaela Bumann Jens-Søren Jess Søren Harnow Klausen Jørgen Jensen Hahn Thomas Weinschenk Michael Otten Joern Radzio Lars Petersen Michael Sørensen Oluf Hoppe
Direktion	Lars Kofoed-Jensen
Revision	BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab Birk Centerpark 30 7400 Herning
Pengeinstitutter	Union Bank AG Grosse Str. 2 D-24937 Flensburg Sydbank Postboks 235 6200 Aabenraa

HOVED- OG NØGLETAL (1.000 euro)	2017	2016	2015	2014	2013
Resultatopgørelse					
Indtægter i alt.....	117.405	114.183	110.228	107.759	103.445
Heraf:					
Tilskud fra Undervisningsministeriet...	54.737	54.161	53.528	-52.794	-51.833
Tilskud fra Landet Slesvig-Holsten.....	37.404	37.236	37.093	-36.891	-35.529
Tilskud amter og kommuner.....	15.066	13.136	10.721	9.825	10.730
Omkostninger vedr. drift i alt.....	118.102	112.498	109.602	107.714	103.441
Driftsresultat før finansielle poster....	-697	1.685	626	45	4
Finansielle poster i alt.....	113	-93	-61	-9	21
Årets resultat.....	-584	1.592	565	36	25
Balance					
Anlægsaktiver i alt.....	168.805	158.723	151.834	159.956	153.175
Omsætningsaktiver i alt.....	12.413	15.990	16.955	17.613	25.932
Balancesum.....	181.218	174.713	168.789	177.569	179.107
Egenkapital ultimo.....	65.009	65.684	64.089	63.438	63.318
Hensatte forpligtelser i alt.....	444	619	862	711	3.636
Langfristet gæld i alt.....	96.054	92.640	93.076	101.357	100.383
Kortfristet gæld i alt.....	19.711	15.770	10.762	12.063	11.770
Pengestrømsopgørelse					
Driftens likviditetsvirkning i alt.....	2.829	10.634	2.341	2.300	5.652
Investeringers likviditetsvirkning i alt..	-13.442	-10.346	-5.834	-10.054	-2.191
Finansieringens likviditetsvirkning i alt.....	2.961	-744	2.371	1.010	-829
Pengestrøm, netto.....	-7.652	-456	-1.122	-6.744	2.632
Regnskabsmæssige nøgletal					
Overskudsgrad.....	-0,6	1,5	0,5	0,0	0,0
<i>(driftsresultat før ekstraordinære poster i % af indtægter)</i>					
Likviditetsgrad.....	63,0	101,4	157,5	146,0	220,3
<i>(omsætningsaktiver i forhold til kortfristet gæld)</i>					
Soliditetsgrad.....	35,9	37,6	38,0	35,7	35,4
<i>(egenkapital i % af aktiver ultimo)</i>					
Finansieringsgrad.....	56,9	58,4	61,3	63,4	65,5
<i>(langfristet gæld i % af materielle anlægsaktiver)</i>					
Elevoplysninger:					
Antal børn daginstitutionsområdet [1].	2.399	2.288	2.212	2.115	2.088
Antal elever 1.-10. klasse [2].....	5.051	5.042	5.027	5.042	5.074
Antal elever gymnasieområdet [2].....	674	662	690	673	664
Antal elever skolefritidsordninger [1]..	801	787	784	780	747
Antal årsværk:					
Antal årsværk daginstitutionsområdet [1].....	394	353	344	310	291
Antal årsværk 1.-10. klasse [2].....	444,43	439,00	453,49	452,86	455,93
Antal årsværk gymnasieområdet [2]....	86,16	92,70	96,40	92,80	96,67
Antal årsværk skolefritidsområdet [1]..	43,80	40,80	37,66	37,21	34,86

[1] årsgennemsnit

[2] pr. 1. september

LEDELSESBERETNING

Efterfølgende beretning omfatter undervisningsområdet, daginstitutionsområdet og voksenundervisningsområdet. I beretningen beskrives de overordnede målsætninger for områderne samt krav, mål og målopfølgning, der er aftalt mellem Skoleforeningen og Sydslesvigudvalget i Resultataftalen for 2017.

Foreningens hovedaktiviteter og overordnede faglige resultater

Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V. har til formål at drive dansk pædagogisk virksomhed for det danske mindretal i Sydslesvig og for de med mindretallet samarbejdende frisere. Foreningens virksomhed er en del af det danske folkeliv i Sydslesvig. Foreningens daginstitutioner, skoler, skolefritidsordninger og voksenundervisning tjener den danske befolkningsdel. Institutionernes opgave er at føre børn, unge og voksne ind i dansk sprog og kultur. Sproget i foreningen og i dens institutioner er dansk.

Undervisningsområdet

Skolesystemet organiseres og skolearbejdet tilrettelægges på en sådan måde, at skolerne som anerkendte skoler ("staatlich anerkannt") er berettiget til at give karakterer, gennemføre oprykkningsbeslutninger og afholde eksamina efter de for tilsvarende offentlige skoler gældende bestemmelser med de samme kvalifikationer og retsvirkninger, som kan opnås i tilsvarende offentlige skoler i Slesvig-Holsten.

Skolens sigte er desuden at fremme elevernes bevidsthed om samhørighed med den danske befolkningsdel i Sydslesvig og med det danske folk. Samtidig har skolen den opgave at dygtiggøre eleverne til at leve og virke i det tyske samfund.

Skoler med 1.-10. årgang

Skoleforeningen driver 45 skoler. Undervisningssproget er dansk i alle fag undtaget i fremmedsprog og i faget tysk, der undervises på modersmålsniveau fra 1. klassetrin.

Skolerne er underlagt tysk skolelov, og der er 9 års skolepligt. Skolerne følger den slesvig-holstenske skolestruktur med en grundskole fra 1.-4. klassetrin, fællesskole fra 5.-9. hhv. 10. klassetrin. Ved otte skoler er der tilknyttet læringsgrupper fra 1.-9. klassetrin. Skoleforeningens læseplaner tager udgangspunkt i tilsvarende danske og slesvig-holstenske læseplaner.

På fællesskolerne afsluttes skolegangen efter 9. henholdsvis 10. klassetrin. Eleverne kan opnå oprykning til den gymnasiale overbygning.

Skoleforeningen udbyder videreuddannelseskurser i eget regi og den benytter sig af eksterne kursusudbydere fortrinsvis i Danmark og her i særlig grad professionshøjskolernes efter- og videreuddannelses tilbud.

LEDELSESBERETNING

Gymnasieområdet 11. - 13. årgang

De gymnasiale overbygninger er placeret på fællesskolerne ved Duborg-Skolen i Flensborg og A. P. Møller Skolen i Slesvig. I gymnasiets overbygning gives en fortsat almindennende undervisning, som tillige giver det nødvendige grundlag for videregående studier. De gymnasiale overbygninger er statslig anerkendte ifølge den slesvig-holstenske skolelov og fører til "allgemeine Hochschulreife" i Tyskland og samtidig en dansk studentereksamen. Skoleforeningens læseplaner tager udgangspunkt i tilsvarende danske og slesvig-holstenske læseplaner.

Ud over de nævnte fællesskoleafdelinger, tilføjer de øvrige danske fællesskoler i Sydslesvig elever til gymnasiernes overbygning efter en fastlagt struktur med to gymnasiedistrikter. Undervisningen i gymnasiets overbygning er struktureret som profilgymnasium med udgangspunkt i skoleloven for Slesvig-Holsten. Eleverne vælger en profil for deres skolegang på gymnasiet. Med baggrund i Styrelsens beslutning om, at mindretallets unge skal have samme tilbud, som eleverne i den offentlige skole, tilbydes der på A. P. Møller Skolen og Duborg-Skolen undervisning i samtlige fem profiler, den sproglige, den naturvidenskabelige profil, den samfunds-faglige, den æstetiske profil og idrætsprofilen.

Dagtilbudsområdet

Skoleforeningen driver 57 dagtilbud, som varierer meget i størrelse, og som omfatter institutioner med mellem én til seks grupper, det vil sige 20 til 120 børn. Efterspørgslen på vuggestuepladser er stadig stigende og Skoleforeningen har i de forløbne år sat særligt fokus på udbygningen af tilbuddene til børn i alderen under tre år. I starten af 2018 har Skoleforeningen i alt 542 normerede pladser til netop denne aldersgruppe. Udviklingen fortsætter og vi ser frem til i løbet af det næste år yderligere at kunne skabe ca. 50 nye pladser.

Samtidig viser der sig dog også et stigende behov for pladser for børn over tre år. Vi skal sikre det barn, der går i vuggestuen og fylder tre en plads i en børnehavegruppe og netop det kan blive en kæmpe udfordring. Det bliver en udfordring, fordi vuggestuebarnet ikke altid fylder tre år ved et børnehaveårsskifte, men - af sagens natur - mange gange også først midt på året. Enten må pladsen i børnehavegruppen holdes ledig i længere tid eller også må barnet forblive op til nogle måneder i vuggestuegruppen inden en ledig børnehavegruppeplads står klar. Dette kan medføre lange ventelister for både vuggestuegrupper som i børnehavegrupper.

Det pædagogiske arbejde i dagtilbud bygger på Skoleforeningens formålsparagraf, de pædagogiske læreplaner som samtidig inkluderer barnets eget bidrag til indholdet, retningslinjerne for dagtilbud i delstaten Slesvig-Holsten, og det forpligtende sprogarbejde med obligatorisk sprogregistrering og -vurdering. Skoleforeningen sætter løbende fokus på en vedvarende opkvalificering af det pædagogiske personale i dagtilbuddene, heriblandt videreuddannelse af institutionernes ledende medarbejdere samt længerevarende sprogkurser for hele pædagoggruppen. Der udbydes løbende et omfattende internt kursusprogram, der suppleres med eksterne kursustilbud fra især professionshøjskolerne og konsulentfirmaer i Danmark.

Voksenundervisningsområdet

Jaruplund Højskole

Jaruplund Højskole har en vedtægtsbestemt profil, som definerer et kursustilbud, der grundlæggende er almindennende voksenundervisning til fremme af dansk sprog og kultur i Sydslesvig. Samtidig har højskolen til opgave at udbrede kendskabet til det danske mindretal og grænselandets historie ud over at øge kendskabet til vores tyske nabo og fastholde en dansk-nordisk samhørighedsfølelse.

LEDELSESBERETNING
Voksenundervisningsområdet (fortsat)
Folkeoplysende virksomhed ved "Dansk Voksenundervisning i Sydslesvig"

Dansk Voksenundervisning i Sydslesvig har til opgave at tilbyde folkeoplysende undervisning for voksne i emner og fag af interesse til gavn for egen personlig udvikling.

Voksenundervisningens øverste organ er et repræsentantskab, som består af repræsentanter for danske organisationer og institutioner i Sydslesvig, samt for de med disse samarbejdende frisere. Blandt repræsentantskabet vælges et voksenundervisningsnævn på 7 medlemmer, som fungerer som forretningsudvalg for repræsentantskabet.

Voksenundervisningen tilbyder fortsat familiesprogkurser i samarbejde med Skoleforeningen og SSF. Kurserne afholdes fire gange om året og er målrettede nye forældre med børn i de danske skoler og daginstitutioner. Kurserne afholdes som weekendkurser, hvor forældrene har mulighed for at deltage i intensiv danskundervisning, mens børnene deltager i forskellige workshops. Kurserne har været en stor succes, siden projektet startede i 2015 og vil fortsætte i 2018.

Krav, mål og målopfylldning aftalt mellem Skoleforeningen og Sydslesvigudvalget i Resultataftalen for 2017

Centralforvaltningens opgaver er lagt ind under undervisningsområdet. På voksenundervisningsområdet er der for året 2017 ikke aftalt specielle krav og mål.

Opgave	Resultatkrav 2017	Resultatmål 2017	Status på målopfylldelsen	Opfyldelsesgrad pr. 31. december 2017
--------	-------------------	------------------	---------------------------	---------------------------------------

Undervisningsområdet

Etableringen af et rejsekontor ved Skoleforeningen	Samarbejdet mellem Rejsekontoret og projektet Oplev Sydslesvig er etableret. Sommerferierejsen til Sydslesvig er udbygget.	Første pædagogiske besøgs pakker er defineret til Oplev Sydslesvig. Sommerferierejsen til Sydslesvig er taget imod af 15 børn fra DK.	SydslesvigCrew - valgfag på alle fællesskoler - er etableret og gruppen er modtagekorps for gæster fra DK og er en af de pakker Skoleforeningen tilbyder i Oplev Sydslesvig. Der er gennemført seminar for SydslesvigCrew grupperne. Foreningen havde kapacitet til at modtage hele 17 børn fra DK. Søgningen har dog medført at der alene har været 11 børn fra DK på sommerferie i Sydslesvig.	Opfyldt
Inklusion	En ny samlet struktur for Skoleforeningens samlede specialpædagogiske tilbud er lavet - 0 år til 13. årg.	Strukturen på de specialpædagogiske tilbud er implementeret i organisationen. Der afholdes kontinuerlige tværfaglige inklusionsmøder til koordinering og fordeling af ressourcer.	Arbejdet med en ny struktur for Skoleforeningens samlede specialpædagogiske indsats fra 0 år til 13. årg. pågår. Dagtilbudsområdet samarbejder med PPR omkring inkluderende handleplaner. To skoler arbejder med et pilotprojekt på området.	Opfyldt
Natur og naturvidenskab	For at medarbejderne styrker børnenes logisk matematiske tænkning tilsigtes via kursusvirksomheden at understøtte dagtilbuddenes arbejde med læreplanskategorien "natur og naturvidenskab".	Der er gennemført et kursusforløb for både pædagoggruppen og pædagogmedhjælpergruppen.	Der er i alt udbudt 4 kurser ift. emnet. Alle kurser blev omsat med i alt 70 deltagende medarbejdere.	Opfyldt

LEDELSESBERETNING

Oppgave	Resultatkrav 2017	Resultatmål 2017	Status på målopfyldelsen	Opfyldelsesgrad pr. 31. december 2017
Sprog og læsning - Læseindsats	Mål for sprog og læsning 0 år til 13. årg. udvikles og implementeres i det pædagogiske arbejde.	Mål for sprog og læsning 11.-13. årg. er godkendt. Der er gennemført en kursusdag/RoadShow for alle lærere vedr. skolernes sproglige og kulturformidlende forpligtelse.	Mål for Sprog og Læsning 11. - 13. årg. bliver færdige i skoleåret 2017/18.	Delvist opfyldt
Læreplansarbejde	Læreplansarbejdet forventes afsluttet i skoleåret 2017/18.	Læreplanerne for fagene forventes færdige til høringsrunden. Evalueringsskemaerne for elevernes standpunktsbedømmelse er tilpasset de nye læreplaner.	Fællesrådet har på sit møde d. 30. marts 2017 godkendt fagformålene for fagene og på fællesrådsmødet d. 6. oktober indledningen til læreplanerne. Høringsrunden starter d. 8. januar 2018	Opfyldt
Fortsat etablering af vuggestuepladser	Der arbejdes fortsat med at etablere vuggestuepladser for at imødekomme forældrenes ønske om en dansk vuggestueplads.	I tilfælde af positiv svar ift. tilskudsansøgningerne forventes det, at der etableres: 10 pladser i Kiel Pries 15 pladser i forbindelse med en nybygning i Satrup. 20 pladser i Nibøl Børnehave (nybygning) 10 pladser i Skovlund, forventes at være etableret i december 2017. Den nye institution i Harreslevløkke (20 pladser) forventes etableret pr. 1. august 2017. Tarp projektet er under forberedelse.	Kiel Pries Børnehave: Skriftligt tilskudstilsagn. Ombygningen forventes afsluttet til september 2018. Satrup: Positivt svar fra Sydslesvigudvalget er indgået - svar fra kredsen er indgået til december, dog få vi mindre tilskud end forventet. Skovlund Børnehave: Er kørende og forventes afsluttet til januar 2018. Driftstilladelsen er klar til 1. februar 2018. Nibøl Børnehave: Tilskuddene fra kredsen + kommunen samt byggetilladelsen er på plads. Bygningen forventes afsluttet til sommer 2018. Harreslevløkke Daginstitution: var klar til 1. september 2017 - alle pladser er booket. Tarp projektet er fortsat under forberedelse.	Delvist opfyldt
Pædagogisk it-udvikling - it-infrastrukturen	Udvikling af de pædagogiske internetlinjer i samarbejde med de kommunale bredbåndsselskaber for at opnå en større lokal hastighed på skolerne.	Nettet skal være nemt tilgængeligt for elever og lærere og leve op til de krav skolen stiller til det. WLAN autentificering via uni-login..	Fremdriften af de lokale udbydere i Slesvig-Holsten er ikke stor nok, så der skrives et koncept til et eget glasfiber netværk til alle institutioner som er i arbejde hos Netzkantor Nord.	Delvist opfyldt
Overenskomst på gymnasie-området	Det tilsigtes, at forhandlingerne afsluttes og at en ny overenskomst træder i kraft	Der skal foreligge konkrete overenskomstforslag.	Efter midtvejsrapporteringen til sommer 2017 blev en udvikling tydelig, som viser en stor forskel mellem undervisningsforpligtelsen i Danmark og i Sydslesvig, således at lærere i Sydslesvig i gennemsnit underviser mindre end lærere i Danmark. Denne forskel er så markant i sine økonomiske konsekvenser, at Skoleforeningens direktion efter sommerferien måtte satse på en meget forandret forhandlingsstrategi. Lige nu foreligger der ikke konkrete forhandlingsforslag.	Ikke opfyldt

LEDELSESBERETNING

Oppgave	Resultatkrav 2017	Resultatmål 2017	Status på målopfyldeisen	Opfyldelsesgrad pr. 31. december 2017
Overenskomst på lærerområdet	Det tilsigtes, at forhandlingerne afsluttes og at en ny overenskomst træder i kraft.	Der skal foreligge konkrete overenskomstforslag.	Efter midtvejsrapporteringen til sommer 2017 blev en udvikling tydelig, som viser en stor forskel mellem undervisningsforpligtelsen i Danmark og i Sydslesvig, således at lærere i Sydslesvig i gennemsnit underviser mindre end lærere i Danmark. Denne forskel er så markant i sine økonomiske konsekvenser, at Skoleforeningens direktion efter sommerferien måtte satse på en meget forandret forhandlingsstrategi. Lige nu foreligger der ikke konkrete forhandlingsforslag.	Ikke opfyldt
Overenskomst på daginstitutionsområdet	Det tilsigtes, at forhandlingerne afsluttes og at en ny overenskomst træder i kraft.	Der skal foreligge konkrete overenskomstforslag.	Forhandlingerne er afsluttet og der er opnået enighed om en Overenskomsttekst for den specielle OK. Der mangler en sidste redigering. Overenskomsten går først til underskrift, når alle overenskomster inden for forhandlingsfællesskabet er afsluttet. Forhandlingsfællesskabet består af lærernes fagforening DLS og pædagogernes fagforening BUPL.	Opfyldt
Anlæg og vedligeholdelse	Med de forholdsvis begrænsede midler, der er til rådighed til anlæg og vedligeholdelse, er Skoleforeningen fortsat i gang med at gennemføre grundlæggende saneringer for at tilgodese myndighedskrav på en række skoler og dagtilbud. Dette er et mangeårigt og omfattende arbejde, da størstedelen af Skoleforeningens bygninger er fra begyndelsen af 1950'erne.	Foreningen har prioriteret sine anlægs- og vedligeholdelsesressourcer i en langsigtet plan, med henblik på at sikre, at ressourcerne anvendes der, hvor de giver størst mening, samt at sikre, at der er en hensigtsmæssig proces og udvikling i de igangsatte projekter.	Foreningens planlagte anlæg og vedligeholdelse har i året omfattet vedligeholdelsesarbejder for i alt 3.545 t€ og fornyelse og forbedringer for 13.442 t€.	Delvis opfyldt.
Helhedskoncept Sild	Afslutning af projektet "boliger" i 4. kvartal 2017. Parallelt går projekteringen af skoleprojektet videre i processen.	Færdiggørelse af de 6 lejligheder og indflytning af lejere i mindst 3 af lejlighederne.	Projektplanen overholdes.	Opfyldt
Gustav Johannsen-Skolen	Indenfor de økonomiske rammer skal de mest påtrængende saneringer gennemføres.	Færdiggørelse af de mest påtrængende saneringer med de restbeløb, som står til rådighed i afslutningen 4. kvartal - afslutning af 3. byggeafsnit.	Under forudsætning af den overophedede byggebranche formår at overholde frister, vil målet kunne opfyldes.	Delvist opfyldt.

LEDELSESBERETNING

Oppgave	Resultatkrav 2017	Resultatmål 2017	Status på målopfyldelsen	Opfyldelsesgrad pr. 31. december 2017
Duborg-Skolen	Bygningsarbejdet er igangsat. Ombygningen af Kjær og Richter bygningen og nybygning af en scienceafdeling på sportshallen.	40% af scienceafdelingen skal være afsluttet. 30% af ombygningen af Kjær og Richter bygningen skal være afsluttet.	Den i sin tid planlagte konstruktion blev ikke gennemført og er først nu opdaget i den allerede igangsatte ombygning/nedbrydning. Det har som konsekvens, at der skal foretages ændringer i genopbygningen under forudsætning af en ny godkendelse fra myndighederne. På trods af de beskrevne vanskeligheder vil målet på 40% kunne opnås.	Opfyldt.
Dagstilbudsområdet: Sund Kost Kostpolitik/ sundheds-folder	Der tilsigtes, at dagtilbudsområdet kendetegnes ved sin forståelse af og bevidsthed om kostens betydning i forhold til barnets trivsel og sunde udvikling.	Der er blevet udarbejdet en kostpolitik og en sundhedsfolder, som er sendt ud til institutionerne i udgangen af 2017.	Kost- og sundhedspolitikken er klar, og en trykt version bliver sendt ud til alle institutioner i starten af 2018.	Opfyldt.

Redegørelse for foreningens økonomiske udvikling

2017 har været et svært år for Dansk Skoleforening, hvilket kan aflæses i årsregnskabet, som udviser et underskud på 584 t€.

Underskuddet skyldes primært kraftigt stigende lønomkostninger, hvilket skyldes den vækst, som foreningen har i daginstitutionsområdet. Antallet af årsværk på dette område er forøget med 41 årsværk. En stor del af denne stigning skal ses som en investering i fremtiden, idet de afledte indtægter af aktivitetsstigningen først vil kunne ses fuldt ud i de kommende år.

Samlet er foreningens tilskud forøget med 2.674 t€, hvoraf 1.842 t€ kan henføres til daginstitutionsområdet. Hertil kommer en stigende forældrebetaling fra det øgede antal børn, som er steget med 111 i forhold til 2016. Investeringen i dette område vil bidrage til at sikre et dansksproget tilbud til de yngste børn, og vil på sigt være medvirkende til at sikre et stabilt optag i skolerne.

Årets resultat er påvirket positivt af frigivelsen af to lån til Landet Schleswig-Holsten. Lånene har nået en alder på 25 år og bliver derfor frigivet fra pant hæftelsen. Dette betyder, at foreningen har en indtægt på 255 t€ i resultatopgørelsen.

Foreningen har i 2017 fastholdt det prioriterede niveau for vedligeholdelse med større vedligeholdelses- og forbedringsarbejder, hvor de største arbejder i 2017 blandt andet har omfattet Duborg-Skolen, Gottoppskolen og Cornelius Hansen skolen.

Foreningen har i 2017 gennemført samlede investeringer for i alt 13.442 t€ og havde ved årsafslutningen igangværende byggeprojekter for 12.194 t€, hvor særligt Duborg-Skolen udgør en væsentlig andel heraf.

Foreningens likviditetsgrad er forringet fra 101,4 i 2016 til 63,0 i 2017. I foreningens kapitalberedskab kan de finansielle anlægsaktiver dog godt medregnes og tages der højde for dette, kan likviditetsgraden beregnes til 85,6.

Betydningsfulde hændelser indtruffet efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke efter regnskabsårets afslutning indtruffet begivenheder af væsentlig betydning for Skoleforeningens finansielle stilling.

LEDELSESBERETNING

Væsentlige økonomiske forbindelser med andre institutioner, der modtager offentlige tilskud

Foreningen har ikke haft væsentlige forbindelser med andre institutioner, der modtager offentlige tilskud.

Usikkerhed om fortsat drift

Der er ikke usikkerhed om foreningens fortsatte drift.

Usikkerhed ved indregning og måling

Der er ikke konstateret forhold, der kunne give usikkerhed ved indregning og måling

Usædvanlige forhold

Der er i året ikke indtruffet usædvanlige forhold, som kan påvirke aflæggelsen af årsrapporten

Foreningens forventninger til fremtiden

De økonomiske rammebetingelser og kommende udvikling

Tilskudssituationen

Tilskudssituationen på skoleområdet er nogenlunde stabil således at forstå, at der er en fast aftale med Kiel for de kommende år, der sikrer en lille stigning årligt - såfremt elevtallet holdes. Stigningen er dog tydeligt under den forventede prisudvikling - men den er en del af en tilpasningsaftale, indtil vores tilskud svarer til de officielle Schülerkostensätze (svarer til taxametersatser i Danmark). Der er en vis forventning til stigende tyske tilskud efter 2020 pga. stigende tysk opmærksomhed - også økonomisk - på uddannelsesområdet.

I forhold til Danmark har det været en uundværlig hjælp, at vi ikke blev ramt af 2%-besparelserne - læs mere om hvorfor under overskriften Overenskomstforhandlinger. Vi har således hidtil kunnet overkomme de besparelser, som lå i, at p/l-fremskrivningen lå under vores pris- og lønudvikling - nemlig svarende til ca. 1% i 2017, men for de kommende år bliver udfordringen større, hvis gabet mellem fremskrivning og faktisk udvikling vokser - og det ser det pt. ud til.

På dagtilbudsområdet ser vi stigende aktivitet og stigende tilskud. Vi er meget aktive for at få samme tilskud hjem som de tilsvarende tyske institutioner, og vi ser her pæne stigninger i det vi får ind - også til udvidede åbningstider og til renoveringer. Området har jo medført, at den samlede økonomi i dag er finansieret med lidt flere tyske midler end danske og denne bevægelse vil fortsætte i de kommende år - MEN det skal understreges, at de danske tilskud fortsat vil udgøre et helt afgørende element for, at det overhovedet kan lade sig gøre at drive mindretalsinstitutioner.

Vi har vedtaget ligestilling med hensyn til forældrebetaling. Dette giver en lille ekstraintægt over de næste to år.

LEDELSESBERETNING

Foreningens forventninger til fremtiden (fortsat)

Udgiftsudviklingen

Især på områderne forsikringer (herunder sociale forsikringer) og pensioner ser vi en udvikling, som er langt over de gennemsnitlige fremskrivninger. Det skyldes antallet af ansatte, som ikke kommer under Beihilfe og P51, stigende forsikringskrav og -priser i Tyskland og så skyldes det naturligvis også voksende sundhedsudgifter under Beihilfe. Det må dog betragtes som meget vigtigt for den samlede økonomi at flest muligt kan være omfattet af vores forsikringsfritagelse for medarbejdere under Beihilfe og P51 - der er simpelthen tale om en langt mere økonomisk løsning ad den vej end de dyre forsikringsordninger, som ellers træder i stedet. Det er således vigtigt at denne model fortsat udvikles på trods af danske tendenser til afvikling af tjenestemand- og tjenestemandslignende ordninger.

For dagtilbudsområdet ligger vores lønudgifter også over det niveau, som ligger til grund for de tyske tilskud. Det skyldes, at vores pædagoger har dansk uddannelse og rekrutteres på det danske arbejdsmarked, hvor lønningerne er tydeligt højere end for de tyske Erzieher (der heller ikke har samme uddannelsesniveau).

Det skal understreges, at hele vuggestueområdet med nu ca. 500 pladser er kommet ind uden yderligere driftstilskud fra Danmark. Området skal udvikles til foreløbig 800 pladser i de kommende år pga. stor efterspørgsel inden for den kreds af mennesker, der traditionelt søger os. Vi taler altså ikke om større årgange, men om at disse årgange kommer godt to år tidligere til os

Overenskomstforhandlinger

På to områder har overenskomsterne i Danmark fjernet sig særligt meget fra de gældende overenskomster i Skoleforeningen. Det drejer sig om lærer- og gymnasielærerområdet. Med lov 409 for lærerne og OK13 for gymnasielærerne forsvandt de klassiske tjenestetidsaftaler og skolerne/gymnasierne fik helt nye redskaber til planlægning og løsning af institutionernes arbejdsopgaver. Disse redskaber har vi ikke. Samtidigt bruger vi principielt samme løntabeller som i Danmark. På gymnasielærerområdet kan vi godt nok vise en lille forskel, når de mange lærere på overgangsordninger ikke tages med - men for den store gruppe er der ingen økonomisk gulerod til gengæld for bortfald af tjenestetidsaftalen. På lærerområdet sikrer såkaldt dynamiske henvisninger lønnen - men på tjenestetidsområdet er der ikke sådanne henvisninger. Med andre ord underviser vores lærere og gymnasielærere i dag mindre end deres danske kolleger - men til samme løn. Og i modsætning til de danske overenskomster er der ikke en "storebror", der kan gennemtrumfe en ensidig aftale (som lov 409 er - og som OK13 de facto var pga. bindingen til den store AC-overenskomst).

Vi har altså på nuværende tidspunkt slet ikke de aftaleredskaber, som muliggjorde besparelserne på skole- og gymnasieområdet i Danmark. Det er et krav fra Skoleforeningens side, at vi skal kunne drive vore institutioner for færre lønkroner under nye overenskomster - men forhandlingsudgangspunktet er altså væsentligt svagere end det, som var tilfældet i Danmark.

Det bør derfor ikke være overraskende, at forhandlingerne trækker ud - og kun forhandlingsparternes oplevelse af overordnet nødvendighed trækker i den rigtige retning. Set ud fra et rent fagforeningssynspunkt indeholder de nævnte overenskomster i Danmark store forringelser - og her skal de altså stemmes igennem af de medlemmer, som skal arbejde under disse overenskomster, så også vores forhandlingspartnere sidder i en klemme, uanset om de kan indse den overordnede nødvendighed. Vi ser små tegn på tilnærmelser, men grundlæggende er vores situation uforandret.

LEDELSESBERETNING**Overenskomstforhandlinger (fortsat)**

Og nu slår disse tilsammen problematiske forhold for alvor igennem. Med underskud i 2017 på 584 t€ og udsigt til 2,5 mio € i underskud i 2018, hvis der ikke gennemføres besparelser er vores økonomi stærkt belastet.

Foreløbige undersøgelser bekræfter, at der ligger et besparelspotentiale på lærer- og gymnasielærerrådet - men under de gældende betingelser kan det kun ske på bekostning af store aktivitetsbeskæringer - det være sig lukning af institutioner eller endnu færre lærerbesatte undervisningstilbud (færre deletimer, færre hold - selvom vort niveau allerede er under det danske).

Der er trods udfordringer ikke bekymring for om Skoleforeningen fortsætter driften.

Der er ikke sket væsentlige begivenheder efter regnskabsårets afslutning

It

2017 blev på it-området tegnet af et øgede behov for ressourcer til forvaltningens medarbejder. Øget antal medarbejdere, der skal have adgang til en it-arbejdsplads giver udfordringer til de eksisterende systemer og betinger udvidelse på området. Endvidere skal der løses flere og flere opgave digitalt med adgang til en fælles dataresource for at undgå dobbelt- eller fejlindtastning. Også dette øger ressourcekravet til it-systemerne.

Brugen af digitalt udstyr til dokumentation i daginstitutioner og de første digitale klasser på skolerne forudsætter udvidelsen af Wi-Fi netværket og at få lukket de hvide pletter i institutionerne.

Det øgede antal it-relaterede projekter søger for, at der etableres en projektlederstilling på it-området og der udvikles og godkendes et projekt- og prioriteringsmodel for Skoleforeningen, der fremover skal overholdes, når der skal gennemføres projekter på it-området.

Rejsekontoret

"Kontakten til Danmark" arbejder Rejsekontoret fortsat på at udvikle i samarbejde med de decentrale enheder og med Efterskoleforeningen og Grænseforeningen. Ved siden af de kendte tilbud så som efterskoleformidling, sommerferierejser og elevudveksling uge 45/47 arbejder Rejsekontoret målrettet på at fæstne tilbuddene: :

- Sommerferierejse for danske børn til Sydslesvig
- Tag din frivillige 10. klasse på en skole i Sydslesvig

Med godkendelsen af projektet Efterskole i 2018, bliver det muligt for alle 7. klasser at tage på et 24 timers besøg på en efterskole.

Derudover arrangerer Rejsekontoret i samarbejde med Grænseforeningen og Efterskoleforeningen Efterskolernes dag og rejsemesse 2018 i Sydslesvig på A.P. Mølles Skolen. Parallelt med alle centralt stillede tilbud arbejder rejsekontoret på at forpligte skolerne endnu mere til at udbygge en systematisk kontakt med Danmark.

Inklusion

Der arbejdes fortsat på at implementere Skoleforeningens inklusionspolitik og herunder etablering af inklusionskorpset, som består af skolepædagoger i fællesskoledistrikterne. Der er udviklet inkluderende handleplaner, som målstyres inklusionsindsatsen. Der afholdes kontinuerlige tværfaglige inklusionsmøder til koordinering og fordeling af ressourcer, som også sikrer opfølgningen på Skoleforeningens inklusionspolitik. På skoleområdet vil den nye organisering af ressource- og støtteordning fortsat blive udviklet og implementeret gradvist.

Skolen og ledelse i udvikling

Den nye områdestruktur med tre områdechefer på skoleområdet vil skole- og gymnasiekontoret fortsat udvikle på, så de lokale ledere oplever en mere præsent kontakt mellem leder og områdechef, der er med til at kvalificere centrale og decentrale beslutninger. Skolelederens ansvars-, opgave- og kompetenceområder italesættes, reflekteres og drøftes fortsat og den nedsatte arbejdsgruppe fra ledernetværkerne færdigformulerer et udkast til et nyt: "Opgave- og kompetenceområder for skoleledelsen.

LEDELSESBERETNING

Foreningens forventninger til fremtiden (fortsat)

Pædagogiske udviklingsområder under Center for Pædagogik

- **Fælles Evaluering** - evalueringstjenesten udvikles fortsat i samarbejde med institutionerne og It-kontoret og den er med til at styrke den faglige evaluering og planlægning af den enkelte lærers og klasseteamets undervisning. Evalueringen suppleres af og støttes af de nye læreplaner for fagene.
- **Nye læreplaner/ mål for fagene** - når de nye læreplaner endeligt er vedtaget i april 2018, vil der blive gennemført et forpligtende kompetenceløft, så de nye læreplaner genfindes i den pædagogiske praksis. Kompetenceløftet vil målrettes over tre år. I høringsfasen januar-marts 2018 gennemføres et præsentationsforløb/Roadshows for alle medarbejdere og fællesrådsmedlemmer. I 2019 afholdes en videndelingsfestival/dialogevaluering af den pædagogiske praksis i forlængelse af de nye læreplaner.
- **Evalueringskulturen** - parallelt med udviklingen af nye læreplaner vil evalueringskulturen på skoleområdet sættes i fokus. Den faglige evaluering af børn og unges læring skal suppleres med en evalueringspraksis, der også har fokus på den almindelige trivsel og socialisering. Et underudvalg af styrelsen er nedsat til at sparre processen. Fokus på evalueringskulturen indtages i kursusplanlægningen 2019.
- **Matematik indsats** - Team Matematik udvikler en strategi for, hvordan matematikundervisningen kan styrkes overordnet og helt konkret i den almindelige undervisning.
- **Fleksibel Overgangsfase** - for at styrke unges deltagelsesmuligheder, og for at give de elever, der har brug for mere tid til at gennemføre en ESA (første almindelige eksamen) og for at sikre flest muligt elever en glidende overgang til ungdomsuddannelser etableres læringsgrupper med fleksible overgangsfaser ved Skoleforeningen. Det er hensigten over tre år at etablere en læringsgruppen i vest (Husum) i nord (Flensborg) og i syd (endnu ikke fastlagt). Med skoleåret 2018/19 starter læringsgruppen flex i nord og i vest.
- **SydsvigCrew** - elevambassadører på fællesskolerne er udviklet til en fast ressource og et fast skolekorps på den enkelte fællesskole for at støtte kontakten til DK.
- **Ressource- og støttestrategien** - er fortsat under udvikling, og der er etableret strukturer indenfor fællesskoledistrikterne omkring samarbejdet omkring den tidlige støtteindsats.
- **CfU's digitale tilbud** - for at styrke kendskabet til og anvendelsen af CfU's digitale tilbud mitCFU, streaming af danske TV-udsendelser, ebogCFU og SøgSmart tilbydes indlæg på PR-møder samt pædagogiske eftermiddage løftet af konsulenter og PLC, ligesom hjemmesiden udbygges med faglig inspiration og information ift. læremidler, vejledning samt kurser-/pædagogiske eftermiddage.

LEDELSESBERETNING

Revidere formålsbeskrivelsen for ledernetværksarbejdet i dagtilbud

I forlængelse af de i 2017 reviderede "ansvars- og kompetenceområder for Dagtilbudsledere og souschefer" ser team Dagtilbud i 2018 frem til sammen med lederne at optimere videndeling institutionerne imellem. Vi vil sætte fokus på, at lederne styrkes i at udnytte hinandens ressourcer således at lederne i større grad af kollektivitet og fælles handlinger videreudvikler på tilbagevendende fælles udfordringer. Dette gælder også for samarbejdsprocesserne med forvaltningen.

I tilknytning hertil vil team Dagtilbud sammen med 1 leder pr. ledernetværk (vi er organiseret i alt i 8 ledernetværk) revidere gældende formålsbeskrivelse for netværksledelse, selve revideringsprocessen skal muliggøre netværksgruppernes selvledelsesprocesser for at fremme kollektiv handlingsstrukturer.

0-3 årige børn læringsprocesser

For godt 10 år siden er vi startet på at etablere vuggestuepladser. Både i nyoprettede institutioner, men aldeles også rundt omkring i vores eksisterende dagtilbud - som rene vuggestuegrupper eller også i form af aldersintegrerede grupper. I dag har vi over 500 børn under tre år og som vi voksne, ligesom over for vores 3-6 årige, har en dannelsesopgave. Aldersforskellen er stor og vi ved alle, at lærings- og udviklingsprocesser blandt de mindste stiller krav til hvordan strategier, mål, forventninger og evalueringer sætter den daglige pædagogiske dagsordenen. De seneste evalueringer har vist, at pædagogerne ønsker at sætte mere fokus på viden om læringsprocesser på 0-3 årsområdet og vi udbyder derfor en bred vifte af kurser og pædagogiske eftermiddage, som skal tage sig af dette indsatsområde.

Vi vil blandt andet udbyde et kursusforløb, der både giver inputs på nyeste forskning samt skal facilitere pædagogernes egne forståelser. Derudover ser vi frem til at udbyde en pædagogisk 0-3 års "læringsmesse" sammen med det pædagogiske personale.

Vi ser yderligere frem til i slutningen af 2018 og starten af 2019 på baggrund af relevant kursus- og videndelingsinputs at kunne anskaffe nye relevante materialer på 0-3 årsområdet til dagtilbudssamlingen på CfU.

LEDELSESBERETNING

Foreningens forventninger til fremtiden (fortsat)

Udviklingen af en sprogmadkasse

I forlængelse af kost- og sundhedspolitikken, sætter team Dagtilbud fokus på at gøre en sund madkultur ud fra et dansk ideal synlig for børn og deres forældre.

Via Sprogvejlederens indsats igangsættes en sprogmadkasse-projekt i 2018. Mening er, at hvert dagtilbud skal have en "sprogmadkasse" stillet til rådighed og dele deraf skal kunne lånes ud af forældrene.

Indsamlingen af ideer til "madkassen" sker i løbet af 2018. Ideer som, sund-kost-emner til forældremøder, spil, sprogkort, sundkosttips, sjove "madlege", forældrefolder og meget mere danner grundlaget for det første skridt. Projektet forventes afsluttet i 2019 og sprogmadkassen vil være helt klar til sommer 2019.

Anlæg og vedligeholdelse

Gustav Johanssen-skolen

Udbygningen er afsluttet og taget i brug. Nu starter reoveringen af den ældre del af skolen. Denne forventes at strække sig over flere år og være ret så omkostningstung.

Duborg-Skolen

Ud- og ombygningen af Kjær og Richter bygningen skrider frem og forventes klar til ibrugtagning efter sommerferien. Der går så den delvise reovering af den gamle hovedbygning i gang. Processen er kendetegnet af problemer med at få fornuftige priser og stabile håndværkerindsatser fordi hele byggebranchen er overophedet. Vi frygter for at vi må skære yderligere i planerne for at få økonomien til at hænge nogenlunde sammen.

Sild

Personaleboligerne står snart indflytningsklar.

Projekteringsarbejdet med skoleudbygningen har været i gang i længere tid, og vi forventer at komme i gang senere på året.

Vimmersbøl

De sidste formaliteter omkring overtagelsen er ved at falde på plads. Vi forventer at gå i gang med skoledelen til sommer med henblik på at stå klar til fuld indflytning af de to skoler til sommer 2019.

Dagtilbudsdelen vil først derefter gå i gang.

Daginstitutioner

Harreslevløkke

Er af sluttet og taget i brug - den er nu fyldt op med børn, og der er allerede venteliste.

Nibøl

Byggeriet er i fuld gang og forventes afsluttet til sommer.

Satrup

Er fuldt projekteret og går nu ind i licitationsfasen.

Resultat og underskudsdisponering

Årets resultat blev et underskud på -583.566 €.

Foreningens styrelse foreslår, at årets resultat overføres til næste år.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for Dansk Skoleforening for Sydslesvig e.V. for 2017 er aflagt i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1594 af 14. december 2015 om regnskab for, revision af og indhentning af oplysninger fra foreninger og organisationer mv., der modtager tilskud fra Sydslesvigudvalget.

Årsrapporten er udarbejdet efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning eller måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde foreningen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning eller måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved normal afskrivning. Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

RESULTATOPGØRELSEN

Indtægtskriterium

Foreningens indtægter består hovedsageligt af driftstilskud fra Undervisningsministeriet samt tilskud fra Tyskland. Driftstilskud indtægtsføres i de regnskabsår, hvortil disse fra tilskudsyders side er bevilget.

Tilskud til projekter indtægtsføres i takt med projekternes færdiggørelsesgrad og under hensyntagen til en eventuel egenfinansieringsandel.

Øvrige tilskud, der er øremærket til anskaffelse af aktiver, modregnes i aktivets anskaffelsessum, med mindre der er tilknyttet særlige forpligtelser i relation til tilskuddet. I disse tilfælde passiveres tilskuddet og afvikles i takt med, at forpligtelsen opfyldes.

Øvrige indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Afgørelse af, om indtægter anses for indtjent, baseres på, hvorvidt der er indgået en forpligtende aftale, samt om ydelsen er leveret.

Omkostninger

Omkostninger omfatter omkostninger til undervisning, ejendomsdrift og administration fordelt på personaleudgifter, øvrige udgifter, afskrivninger mv.

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, inklusiv pensioner samt andre omkostninger til social sikring mv. til foreningens medarbejdere. I personaleomkostninger er fratrukket modtagne godtgørelser fra offentlige myndigheder.

Periodisering

Udgifter og indtægter er henført til det regnskabsår, de vedrører, uden hensyn til betalingstidspunktet. Udgifterne er således medtaget i det år, hvor ydelsen modtages eller arbejdet præsteres. Indtægterne henføres til det år, hvori retten erhverves eller optjenes.

ANVENDT REGSKABSPRAKSIS

Skat

Foreningen er godkendt som almennyttig forening og er således ikke skattepligtig.

Ekstraordinære poster

Ekstraordinære indtægter og omkostninger indeholder indtægter og omkostninger, som hidrører fra begivenheder eller transaktioner, der klart afviger fra den ordinære drift, og som ikke forventes at være af tilbagevendende karakter.

BALANCEN

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, driftsmateriel samt biler, busser, traktorer mv. måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af den skønnede restværdi efter afsluttet brugstid. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdi.

	Brugstid	Restværdi
Bygninger ekskl. grundværdier.....	50 år	0%
Driftsmateriel, ejendomsdrift.....	5-10 år	0%
Biler, busser, traktorer mv.....	5-10 år	0%

Småanskaffelser med en kostpris på under 6.700 € pr. enhed indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen i anskaffelsesåret.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre indtægter.

Værdipapirer

Værdipapirer måles til kostpris. I tilfælde, hvor kostprisen overstiger nettorealisationseværdien, nedskrives til denne lavere værdi.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-princippet. I tilfælde, hvor nettorealisationseværdien er lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Tilgodehavender

Tilgodehavender værdiansættes til pålydende værdi med fradrag af nedskrivninger til dækning af mulige tab opgjort på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Periodeafgrænsningsposter, aktiver

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Midler, der forvaltes

Midler, der forvaltes, optages under henholdsvis langfristet eller kortfristet gæld afhængig af forvaltningsperioden.

Hensatte forpligtelser

Hensættelser omfatter forventede omkostninger til pension og lønninger.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Gældsforpligtelser

Finansielle forpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte låneomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, således at forskellen mellem provenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Lån, ydet mod pant i foreningens ejendomme, optages under langfristet gæld. For lån, ydet af den danske stat, er der ingen forældelsesfrister. Anlægstilskud fra tyske tilskudsgivere afskrives fra långivers side lineært over 25 år, men frigives først pantmæssigt efter 25 år. Foreningen indtægtsfører først tilskuddet på det tidspunkt, hvor pantet aflyses.

Gæld i øvrigt er målt til amortiseret kostpris svarende til nominal værdi.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post.

Hvis valutapositionen anses for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes urealiserede værdireguleringer direkte på egenkapitalen.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

PENGESTRØMSOPGØRELSEN

Pengestrømsopgørelsen viser foreningens pengestrømme for året samt likvider og træk på kassekredit ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme fra driftsaktivitet præsenteres indirekte med udgangspunkt i årets resultat, reguleret for ikke-kontante driftsposter samt ændring i driftskapitalen.

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af anlægsaktiviteter.

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter optagelse af og afdrag på langfristet gæld.

Likvider omfatter likvide beholdninger samt træk på driftskrediten.

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR - 31. DECEMBER

	Note	Regnskab 2017 €	Budget 2017 €	Regnskab 2016 1.000 €
Tilskud	1	107.206.547	105.945.380	104.532
Brugerbetaling.....	2	8.316.253	8.395.000	8.064
Andre indtægter.....	3	1.882.652	1.905.450	1.587
INDTÆGTER.....		117.405.452	116.245.830	114.183
Lønomsstninger.....	4	94.479.177	93.759.460	89.788
Driftsudgifter	5	11.589.149	11.334.700	10.941
Udgifter til bygninger og grunde.....	6	11.115.137	10.362.295	10.895
Driftsudgifter på andre områder	7	918.671	969.480	874
DRIFTSOMKOSTNINGER.....		118.102.134	116.425.935	112.498
RESULTAT FØR FINANSIELLE POSTER M.FL.....		-696.682	-180.105	1.685
Finansielle indtægter mv.....	8	180.735	5.000	1
Finansielle omkostninger	9	-67.619	-70.000	-94
Finansielle poster.....		113.116	-65.000	-93
ÅRETS RESULTAT.....		-583.566	-245.105	1.592

BALANCE 31. DECEMBER

AKTIVER	Note	2017 €	2016 1.000 €
Ejendomme.....		151.706.151	145.437
Igangværende byggerier.....		12.193.677	9.705
Inventar, undervisning.....		109.024	156
Biler, busser, traktorer mv.....		328.409	323
Materielle anlægsaktiver.....	10	164.337.261	155.621
Finansielle anlægsaktiver.....		4.467.843	3.102
ANLÆGSAKTIVER.....		168.805.104	158.723
Varebeholdninger.....		61.178	64
Tilgodehavender.....		4.178.867	411
Periodeafgrænsningsposter.....	11	3.545.185	3.432
Værdipapirer.....		750	1
Likvide beholdninger.....	12	3.716.882	11.369
Legatkapital.....	15	910.102	713
OMSÆTNINGSAKTIVER.....		12.412.964	15.990
AKTIVER.....		181.218.068	174.713
PASSIVER			
Saldo 1. januar.....		11.397.379	9.807
Opskrivningshenlæggelser.....		54.194.516	54.194
Henlæggelser.....		620	91
Årets resultat.....		-583.566	1.592
EGENKAPITAL.....	13	65.008.949	65.684
Hensatte forpligtelser.....	14	444.125	619
HENSATTE FORPLIGTELSE		444.125	619
Legatkapital.....		910.102	713
Finansiering igangværende byggerier.....		995.629	1.002
Anlægs lån sikret i Tingbogen.....		90.720.031	90.144
Anlægs lån ikke tilskudssikret i Tingbogen.....		3.130.872	456
Bankgæld.....		297.363	325
Langfristet gæld.....	16	96.053.997	92.640
Kortfristet del af langfristet gæld.....	16	30.693	286
Anden kortfristet gæld.....	17	16.428.526	12.249
Periodeafgrænsningsposter.....	18	3.251.778	3.235
Kortfristet gæld.....		19.710.997	15.770
GÆLD.....		115.764.994	108.410
PASSIVER.....		181.218.068	174.713
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	19		
Eventualforpligtelser	20		

PENGESTRØMSOPGØRELSE

	2017 €	2016 1.000 €
Årets resultat.....	-583.566	1.592
Afskrivninger indeholdt i resultatet.....	3.402.846	3.285
Ændring i varebeholdninger.....	3.232	-4
Ændring i tilgodehavender.....	-3.768.329	682
Ændring i periodeafgrænsningsposter, aktiver.....	-114.109	-145
Modtagne gaver.....	-196.772	-23
Ændring i hensættelser.....	175.100	242
Ændring i kortfristet gæld.....	3.910.978	5.005
DRIFTENS LIKVIDITETSVIRKNING.....	2.829.380	10.634
Betaling for anlægsaktiver.....	-12.119.291	-7.287
Betaling for værdipapirer.....	-1.322.816	-3.102
Modtaget fra salg af aktiver.....	0	43
INVESTERINGER LIKVIDITETSVIRKNING.....	-13.442.107	-10.346
Tilbagebetaling af gæld.....	-30.693	-30
Låneprovener/tilskud (Tingbogssikret), netto.....	3.247.270	-458
Eftergivet pantsikret gæld.....	-255.646	-256
FINANSIERINGENS LIKVIDITETSVIRKNING.....	2.960.931	-744
ÅRETS LIKVIDITETSVIRKNING FRA DRIFTEN, INVESTERINGER OG FINANSIERING.....	-7.651.796	-456
Likvide beholdninger og kassekredit primo.....	11.368.678	11.825
Likvide beholdninger og kassekredit ultimo.....	3.716.882	11.369

NOTER

	Regnskab 2017 €	Budget 2017 €	Regnskab 2016 1.000 €	Note
Tilskud				1
Tilskud fra Sydslesvigudvalget.....	44.064.800	44.064.800	43.853	
Tilskud fra Pensionsfonden.....	10.671.817	10.300.000	10.308	
Danske tilskud.....	54.736.617	54.364.800	54.161	
Tilskud til skoledrift.....	37.098.852	36.971.800	36.964	
Tilskud til SFO.....	115.173	110.000	97	
Øvrige tilskud.....	88.446	110.000	73	
Tilskud til voksenundervisning.....	26.412	26.000	26	
Tilskud til Jaruplund Højskole.....	75.000	75.000	75	
Tilskud Slesvig-Holsten.....	37.403.883	37.292.800	37.235	
Tilskud amter og kommuner				
Tilskud fra kredse og kommuner til dagtilbud...	14.307.579	13.681.000	12.465	
Tilskud fra kredse og kommuner til SFO.....	129.239	110.000	111	
Tilskud fra kredse og kommuner til elevbefordring.....	40.000	40.000	40	
Tilskud til voksenundervisning.....	59.831	60.000	58	
Tilskud fra kredse og kommuner til skolevejledning mv.....	529.398	396.780	462	
	15.066.047	14.287.780	13.136	
Tilskud i alt.....	107.206.547	105.945.380	104.532	
Brugerbetaling				2
Forældrebetaling lærermidler.....	175.518	166.000	165	
Forældrebetaling til dagtilbud.....	5.903.721	6.055.000	5.721	
Forældrebetaling SFO.....	807.892	730.000	725	
Forældrebetaling buskort.....	362.906	343.000	336	
Elevbetaling høj- og efterskoler, kollegiet og lejrskole.....	300.869	306.000	309	
Deltagerbetaling voksenundervisning.....	188.765	180.000	195	
Elevbetaling Jaruplund Højskole.....	591.562	615.000	614	
Hensættelse til tab på debitorer.....	-14.980	0	-1	
	8.316.253	8.395.000	8.064	
Andre indtægter				3
Leje- og varmeindtægter.....	278.004	282.600	284	
Salg af el og varme.....	24.657	19.200	41	
Indtægter fra kantiner.....	117.347	110.000	130	
Øvrige indtægter Jaruplund Højskole.....	144.042	104.650	109	
Frigivet pant.....	639.115	639.000	256	
Provenu afhændede anlægsaktiver.....	0	0	23	
Donationer.....	43.351	0	0	
Indtægter decentrale institutioner.....	569.469	700.000	657	
Øvrige indtægter.....	66.667	50.000	87	
	1.882.652	1.905.450	1.587	

NOTER

	Regnskab 2017 €	Budget 2017 €	Regnskab 2016 1.000 €	Note
Lønoms-kostninger				4
Skoleområdet.....	41.051.479	41.319.070	40.220	
Dagtilbuds-området.....	18.920.088	18.993.160	17.016	
SFO-området.....	1.779.933	1.740.210	1.575	
Teknisk-administrativt personale.....	8.975.315	8.984.880	8.535	
Øvrigt personale.....	598.610	586.740	592	
Sociale forsikringer.....	9.744.993	9.153.000	8.924	
Efter- og videreuddannelse.....	425.108	430.000	367	
Pensionsydelse.....	12.245.866	11.810.000	11.821	
Jaruplund Højskole.....	737.785	742.400	738	
	94.479.177	93.759.460	89.788	
Driftsudgifter				5
Undervisnings- og beskæftigelsesmaterialer, bloktilskud mv.....	2.786.532	3.273.780	2.655	
Anskaffelser og inventar under 6.700 €.....	695.393	272.620	475	
Vedligeholdelse og forsikring af inventar.....	91.565	96.000	96	
Bogbus, pedelbiler mv.....	71.921	68.000	58	
Edb.....	1.410.222	1.216.890	1.164	
Befordring af elever og børn i dagtilbud.....	4.994.487	5.123.350	5.070	
Administrationsudgifter (kørsel, telefon, annoncer mv.).....	917.943	687.880	770	
Informationspolitik.....	85.124	40.000	140	
Undervisningsudgifter mv. Jaruplund Højskole..	428.609	447.030	424	
Afskrivninger.....	107.353	109.150	89	
	11.589.149	11.334.700	10.941	
Udgifter til bygninger og grunde				6
Vedligeholdelse, istandsættelse, eftersyn tekniske anlæg.....	3.453.203	2.695.710	3.330	
Varme.....	1.127.981	1.380.000	1.283	
El.....	929.722	870.000	876	
Vand.....	205.584	208.000	205	
Vedligeholdelse lejligheder.....	50.834	50.000	46	
Grundskat, renovation.....	242.233	208.000	236	
Rengøring.....	938.495	869.490	872	
Leje.....	234.314	261.100	242	
Vagtselskab og vintertjeneste.....	464.954	387.500	431	
Forsikringer.....	103.848	106.000	100	
Ejendomsudgifter Jaruplund Højskole.....	65.785	79.295	76	
Diverse udgifter lejligheder.....	2.691	0	3	
Afskrivninger ejendomme.....	3.295.493	3.247.200	3.195	
	11.115.137	10.362.295	10.895	

NOTER

	Regnskab 2017 €	Budget 2017 €	Regnskab 2016 1.000 €	Note
Driftsudgifter på andre områder				7
Lejrskoler, internater mv.....	256.219	260.980	251	
Tilskud til ophold på efterskoler i Danmark.....	236.734	298.000	200	
Udgifter til kantiner.....	99.824	110.000	116	
Udgifter til voksenundervisning.....	325.894	300.500	307	
	918.671	969.480	874	
Finansielle indtægter mv.				8
Renteindtægter.....	73.896	5.000	1	
Realiserede kursgevinster ved salg af værdipapirer.....	106.839	0	0	
	180.735	5.000	1	
Finansielle omkostninger				9
Renteudgifter.....	14.622	15.000	17	
Konto- og vekselgebyrer.....	37.233	45.000	40	
Kursdifferencer.....	183	10.000	26	
Kursregulering værdipapirer.....	14.648	0	0	
Handelsrenter værdipapirer.....	933	0	11	
	67.619	70.000	94	

NOTER

Note

Materielle anlægsaktiver

10

	Ejendomme	Igangværende byggerier	Inventar
Anskaffelsessum 1. januar 2017	107.056.170	9.705.441	296.094
Tilgang til anskaffelsespriser.....	9.564.926	7.797.109	0
Afgang til anskaffelsespriser.....	0	-5.308.873	0
Anskaffelsessum 31. december 2017.....	116.621.096	12.193.677	296.094
Opskrivninger 1. januar 2017.....	54.194.516	0	0
Opskrivninger 31. december 2017.....	54.194.516	0	0
Afskrivninger 1. januar 2017.....	15.813.968	0	140.251
Årets afskrivninger	3.295.493	0	46.819
Afskrivninger 31. december 2017.....	19.109.461	0	187.070
Bogført værdi 31. december 2017.....	151.706.151	12.193.677	109.024
Heraf udgør opskrivninger.....	54.194.516	0	0
			Biler, busser og traktorer
Anskaffelsessum 1. januar 2017.....			448.902
Tilgang til anskaffelsespriser.....			66.129
Anskaffelsessum 31. december 2017.....			515.031
Afskrivninger 1. januar 2017.....			126.088
Årets afskrivninger			60.534
Afskrivninger 31. december 2017.....			186.622
Bogført værdi 31. december 2017.....			328.409
		2017	2016
		€	1.000 €
Periodeafgrænsningsposter			
Lønninger og pensionsbidrag.....	3.390.148		3.302
Andre forudbetalinger.....	155.037		130
	3.545.185		3.432

11

NOTER

	2017 €	2016 1.000 €	Note	
Likvide beholdninger			12	
Kassebeholdning.....	5.776	8		
Union Bank - løbende konto.....	2.097.296	2.653		
Union Bank - børnehavebidrag.....	51.340	55		
Sydbank - løbende konto.....	-4.891	1.676		
Nykredit - løbende konto.....	25.070	4.482		
Danske Bank - girokonto.....	310.057	348		
Nospa.....	0	918		
Konti, legater og fonde vedrørende institutionerne.....	1.115.794	1.113		
Bankindestående, frie gaver.....	116.440	116		
	3.716.882	11.369		
 Egenkapital			13	
	Fri egenkapital	Opskrivnings- henlæggelse	Henlæggelser	I alt
Egenkapital 1. januar 2017.....	11.397.379	54.194.516	91	65.591.986
Forslag til årets resultatdisponering.....	-583.566			-583.566
Modtaget båndlagt gave.....			529	529
Egenkapital 31. december 2017.....	10.813.813	54.194.516	620	65.008.949

NOTER

	2017 €	2016 1.000 €	Note
Hensatte forpligtelser			
Pligtforsikring			14
Saldo primo.....	175.000	188	
Anvendt i året.....	-60.000	-13	
	115.000	175	
Løn			
Saldo primo.....	431.900	648	
Hensat i året.....	0	0	
Anvendt i året.....	-115.100	-216	
	316.800	432	
Førtidspension (Altersteilzeit)			
Saldo primo.....	0	6	
Anvendt i året.....	0	-6	
	0	0	
Øvrige			
Saldo primo.....	12.325	19	
Hensat i året.....	0	-7	
	12.325	12	
	444.125	619	
Legatkapital			
Legater og fonde.....	910.102	713	15
	910.102	713	

NOTER

Note

Langfristede gældsforpligtelser

16

	1/1 2017 Gæld i alt	31/12 2017 Gæld i alt	Afdrag næste år	Langfristet gæld 31/12 2017	Restgæld efter 5 år
Legatkapital					
Diverse legater og fonde med formål.....	713.330	910.102	0	910.102	910.102
	713.330	910.102	0	910.102	910.102
Finansiering igangværende byggerier					
Pantsikrede projekter.....	1.001.936	995.629	0	995.629	995.629
	1.001.936	995.629	0	995.629	995.629
Tilskudssikret i Tingbogen					
Anlægs lån fra Danmark.....	69.182.904	69.182.904	0	69.182.904	69.182.904
Anlægs lån fra Landet Slesvig-Holsten.....	16.923.329	16.598.932	0	16.598.932	16.598.932
Anlægs lån fra Forbundsrepublikken Tyskland..	255.646	0	0	0	0
Anlægs lån fra øvrige kommuner mv.....	4.037.695	4.938.195	0	4.938.195	4.938.195
	90.399.574	90.720.031	0	90.720.031	90.720.031
Ikke tilskudssikret i Tingbogen					
Anlægs lån fra Danmark.....	3.078.000	3.130.872	0	3.130.872	3.130.872
Anlægs lån fra Landet Slesvig-Holsten.....	456.000	0	0	0	0
	3.534.000	3.130.872	0	3.130.872	3.130.872
Bankgæld					
Nord-Ostsee Sparkasse.....	-356.143	328.056	30.693	297.363	0
	-356.143	328.056	30.693	297.363	0
	95.292.697	96.084.690	30.693	96.053.997	95.756.634

2017
€

2016
1.000 €

Anden kortfristet gæld

17

Kreditorer.....	4.347.080	3.192
Skyldige poster vedrørende kildeskat.....	1.464.816	1.314
Skyldig feriegodtgørelse.....	1.108.470	1.068
Midler bundet til igangværende projekter.....	9.299.931	6.560
Skyldig ATP og feriepenge vedr. ansatte i Danmark.....	189.044	91
Anden gæld.....	19.185	24
	16.428.526	12.249

NOTER

	2017 €	2016 1.000 €	Note
Periodeafgrænsningsposter			18
Modtagne tilskud.....	3.197.655	3.180	
Andre forudbetalinger.....	54.123	55	
	3.251.778	3.235	
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser			19
Til sikkerhed for ydede anlægstilskud er der til den danske stat, Forbundsrepublikken Tyskland, Landet Slesvig-Holsten m.fl. afgivet sikkerhed i foreningens bygninger.			
Tilbagebetalingsforpligtelsen vedrørende pant fra Forbundsrepublikken Tyskland samt Landet Slesvig-Holsten reduceres lineært over en 25-årig periode.			
Eventualforpligtelser			20
Sygeforsikring pensionister.....	28.289.195	18.765.643	
Pensionstillæg.....	25.145.159	29.827.879	
Revision			21
Honorar for revision.....	36.770	36	
Honorar for vurdering af almennyttighed og moms­mæssig assistance HPO.....	9.400	19	
Honorar for regnskabsmæssig assistance.....	2.100	5	
Honorar for ledelsesmæssig assistance og rådgivning.....	16.000	6	
	64.270	66	